Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

3 päivänä lokakuuta 2013 *

Asetus (EY) N:o 44/2001 — Tuomioistuimen toimivalta — Sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskeva asia — Tekijän taloudelliset oikeudet — Aineelliselle alustalle toisinnettu suojattu teos — Lataaminen internetiin — Vahingon ilmenemispaikan määrittäminen

Asiassa C-170/12,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Cour de cassation (Ranska) on esittänyt 5.4.2012 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 11.4.2012, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Peter Pinckney

vastaan

KDG Mediatech AG,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen sekä tuomarit J. Malenovský, U. Lõhmus, M. Safjan (esittelevä tuomari) ja A. Prechal,

julkisasiamies: N. Jääskinen,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Peter Pinckney, edustajanaan avocat J. de Salve de Bruneton,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues ja B. Beaupère-Manokha,

— Kreikan hallitus, asiamiehenään S. Chala,

— Itävallan hallitus, asiamiehenään C. Pesendorfer,

— Puolan hallitus, asiamiehinään B. Majczyna ja M. Szpunar,

— Euroopan komissio, asiamiehenään A.-M. Rouchaud-Joët,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

kuultuaan julkisasiamiehen 13.6.2013 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1; jäljempänä asetus) 5 artiklan 3 alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Peter Pinckney, jonka kotipaikka on Ranskassa, ja Itävaltaan sijoittautunut KDG Mediatech AG -niminen yhtiö (jäljempänä Mediatech) ja jossa Pinckney vaatii kyseistä yhtiötä korvaamaan hänen taloudellisille tekijänoikeuksilleen aiheutetun vahingon.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus

3 Asetuksen johdanto-osan 2, 11, 12 ja 15 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(2) Eräät tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden tunnustamista koskevien kansallisten sääntöjen väliset erot vaikeuttavat sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa. Säännökset, joiden avulla voidaan yhdenmukaistaa tuomioistuimen toimivaltaa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa koskevat säännöt ja yksinkertaistaa muodollisuudet, jotta niissä jäsenvaltioissa annetut tuomiot, joita tämä asetus sitoo, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön nopeasti ja yksinkertaisin menettelyin, ovat välttämättömiä.

– –

(11) Tuomioistuimen toimivaltaa koskevien sääntöjen ennustettavuuden on oltava hyvä, ja niiden on perustuttava periaatteeseen, jonka mukaan toimivaltainen tuomioistuin määräytyy pääsääntöisesti vastaajan kotipaikan perusteella, ja vastaajan kotipaikan tuomioistuin on aina toimivaltainen, lukuun ottamatta joitakin tarkoin rajattuja tapauksia, joissa riidan kohteen tai osapuolten sopimusvapauden vuoksi jokin muu liittymäperuste on oikeutettu. Oikeushenkilöiden kotipaikka olisi määriteltävä itsenäisesti yhteisten sääntöjen avoimuuden lisäämiseksi ja toimivaltaristiriitojen välttämiseksi.

(12) Asianmukaisen lainkäytön helpottamiseksi tai tuomioistuimen ja riita-asian läheisen yhteyden vuoksi tulisi olla vaihtoehtoisia toimivaltaperusteita vastaajan kotipaikan mukaan määräytyvän toimivaltaperusteen lisäksi.

– –

(15) Lainkäytön yhdenmukaisuus edellyttää, että rinnakkaiset oikeudenkäynnit saadaan mahdollisimman vähiin ja on varmistettava, ettei kahdessa jäsenvaltiossa anneta keskenään ristiriitaisia tuomioita. – –”

4 Toimivaltaa koskevat säännöt sisältyvät asetuksen II luvussa oleviin 2–31 artiklaan.

5 Asetuksen II luvun 1 jaksoon, jonka otsikko on ”Yleiset säännökset”, sisältyvän 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kanne henkilöä vastaan, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa, nostetaan hänen kansalaisuudestaan riippumatta tuon jäsenvaltion tuomioistuimissa, jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu.”

6 Samaan jaksoon sisältyvän 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisen jäsenvaltion tuomioistuimessa ainoastaan tämän luvun 2–7 jakson säännösten nojalla.”

7 Asetuksen II luvussa olevassa 2 jaksossa, jonka otsikko on ”Erityinen toimivalta”, on muiden muassa 5 artikla. Kyseisen 5 artiklan 3 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisessa jäsenvaltiossa:

– –

3) sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä vahinko sattui tai saattaa sattua.”

Direktiivi 2001/29/EY

8 Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/29/EY on II luku, jonka otsikko on ”Oikeudet ja poikkeukset”, ja se sisältää 2–4 artiklan, jotka koskevat kappaleen valmistamista koskevaa oikeutta, oikeutta välittää yleisölle teoksia ja saattaa muu aineisto yleisön saataviin sekä levitysoikeutta.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

9 Peter Pinckney, jonka kotipaikka on Toulouse (Ranska), väittää olevansa Aubrey Small -nimisen yhtyeen vinyylilevylle tallennettujen kahdentoista musiikkikappaleen tekijä, säveltäjä ja esittäjä.

10 Pinckneyn saatua tietää, että nämä kappaleet oli toisinnettu ilman hänen lupaansa compact disc -levyille (jäljempänä CD-levyt), jotka Mediatech oli painanut Itävallassa, ja että tämän jälkeen brittiläinen yhtiö Crusoe tai brittiläinen yhtiö Elegy oli myynyt niitä erilaisilla internetsivustoilla, joihin hän voi tutustua kotonaan Toulousessa, hän haastoi 12.10.2006 Mediatechin tribunal de grande instance de Toulouseen, jossa hän vaati korvausta tekijänoikeuksiensa loukkaamisesta aiheutuneesta vahingosta.

11 Mediatech väitti, etteivät Ranskan tuomioistuimet olleet toimivaltaisia asiassa. Tribunal de grande instance de Toulousen asian valmistelusta vastaava tuomari hylkäsi 14.2.2008 antamallaan ratkaisulla alueellisen toimivallan puuttumista koskevan oikeudenkäyntiväitteen sillä perusteella, että jo pelkästään se, että Pinckney oli voinut ostaa kyseisiä levyjä Ranskassa olevasta kotipaikastaan käsin ranskalaiselle yleisölle avoinna olevalta internetsivustolta, riitti osoittamaan, että tosiseikkojen ja väitetyn vahingon välillä oli syy-yhteys, joka oli asiaa käsitelleen tuomioistuimen toimivallan peruste.

12 Mediatech valitti tästä ratkaisusta väittäen, että CD:t oli painettu Itävallassa, jossa sillä on kotipaikka, erään brittiläisen yhtiön pyynnöstä, joka myi niitä internetsivustolla. Sen mukaan toimivaltaisia olivat näin yksinomaan joko vastaajan kotipaikan, joka oli Itävallassa, tuomioistuimet tai vahingon ilmenemispaikan, toisin sanoen sen paikan, jossa väitetty loukkaus oli tehty – eli Yhdistyneen kuningaskunnan –, tuomioistuimet.

13 Cour d'appel de Toulouse katsoi 21.1.2009 antamassaan tuomiossa, ettei tribunal de grande instance de Toulouse ollut toimivaltainen, koska vastaajan kotipaikka oli Itävallassa ja koska vahingon ilmenemispaikka ei voinut olla Ranskassa, eikä asiassa ollut sen mukaan tarpeen tutkia, missä määrin Mediatech ja Crusoe- tai Elegy-yhtiö olivat vastuussa, sillä niiden ei ollut väitetty toimineen yhdessä Mediatechin kanssa.

14 Pinckney on tehnyt tästä tuomiosta kassaatiovalituksen, jossa hän vetoaa asetuksen 5 artiklan 3 alakohdan rikkomiseen. Hän on väittänyt, että Ranskan tuomioistuinten toimivalta on perusteltu ja että hänen kanteensa oli jätetty aiheettomasti tutkimatta.

15 Näissä olosuhteissa Cour de cassation on päättänyt lykätä asian ratkaisemista ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko [asetuksen] 5 artiklan 3 alakohtaa tulkittava siten, että silloin, kun tekijän taloudellisia oikeuksia väitetään loukatun internetsivustolle ladatulla sisällöllä,

— henkilö, joka katsoo oikeuksiaan loukatun, voi nostaa vahingonkorvauskanteen jokaisen sellaisen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jonka alueella internetiin ladattuun sisältöön voidaan tai on voitu tutustua, saadakseen korvausta vain asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltion alueella aiheutetusta vahingosta

vai

— edellytetäänkö lisäksi, että tämä sisältö on tai oli tarkoitettu kyseisen jäsenvaltion alueella olevalle yleisölle tai että jokin muu liittymä on olemassa?

2) Onko ensimmäiseen kysymykseen vastattava samalla tavalla silloin, kun väitetty tekijän taloudellisten oikeuksien loukkaus ei ole aiheutunut aineettoman sisällön lataamisesta internetiin vaan, kuten tässä tapauksessa, tällaisen sisällön toisintavan aineellisen alustan tarjoamisesta internetissä?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Tutkittavaksi ottaminen

16 Itävallan hallitus on esittänyt, että ennakkoratkaisukysymyksiä ei voida ottaa tutkittaviksi. Ne ovat sen mukaan pääasian olosuhteisiin nähden hypoteettisia, sillä ne eivät koske Mediatechin suorittamaa toisintamista vaan asianomaisten brittiläisten yhtiöiden tekemiä myöhempiä levitystoimia. Pääasian tosiseikkoja koskevasta esityksestä ei ilmene, että Mediatech olisi järjestänyt CD:iden levityksen kyseisten yhtiöiden välityksellä tai että se olisi niihin jonkinlaisessa yhteydessä.

17 Mainitun hallituksen mukaan ensimmäistä ennakkoratkaisukysymystä ei joka tapauksessa voida ottaa tutkittavaksi, sillä siinä lähdetään liikkeelle virheellisestä oletuksesta, jonka mukaan aineetonta sisältöä eli teosta sellaisenaan on tarjottu internetissä, vaikka pääasiassa on kyse vain tällaisen sisällön toisintavan aineellisen alustan tarjoamisesta internetissä.

18 Tässä yhteydessä on palautettava mieliin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin tuomioistuin voi jättää tutkimatta kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisupyynnön ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (asia C-11/07, Eckelkamp ym., tuomio 11.9.2008, Kok., s. I-6845, 28 kohta ja asia C-259/12, Rodopi-M 91, tuomio 20.6.2013, 27 kohta).

19 Unionin tuomioistuin on myös täsmentänyt, että ennakkoratkaisupyynnön perusteena ei ole neuvoa-antavien lausuntojen esittäminen yleisistä tai teoreettisista kysymyksistä vaan oikeusriidan todelliseen ratkaisemiseen erottamattomasti liittyvä tarve (asia C-459/07, Elshani, tuomio 2.4.2009, Kok., s. I-2759, 42 kohta).

20 Käsiteltävässä asiassa on kiistatonta, että kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä on asia, jossa väitetään, että tekijän taloudellisia oikeuksia on loukattu tarjoamalla internetissä aineellista alustaa, jolle on toisinnettu suojattu teos, ja että pääasiassa on kysymys nimenomaan siitä, ovatko Ranskan tuomioistuimet toimivaltaisia ratkaisemaan kyseisen väitteen. Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevien tietojen nojalla näyttää selvältä, että kyseisessä asiassa tehtävä ratkaisu riippuu ennakkoratkaisukysymyksiin annettavasta vastauksesta ja että nämä kysymykset on lisäksi muotoiltava uudelleen.

21 Ennakkoratkaisukysymykset on siten otettava tutkittaviksi.

Asiakysymys

22 Kansallinen tuomioistuin kysyy ennakkoratkaisukysymyksillään, jotka on syytä muotoilla uudelleen, pääasiallisesti, onko asetuksen 5 artiklan 3 alakohtaa tulkittava siten, että kun asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltiossa suojattuja tekijän taloudellisia oikeuksia väitetään loukatun, kyseinen tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan vahingonkorvauskanteen, jonka teoksen tekijä on nostanut toiseen jäsenvaltioon sijoittautunutta sellaista yhtiötä vastaan, joka on tuossa toisessa jäsenvaltiossa toisintanut kyseisen teoksen aineelliselle alustalle, jota kolmanteen jäsenvaltioon sijoittautuneet yhtiöt ovat sitten myyneet sellaisella internetsivustolla, johon voidaan tutustua myös asiaa käsittelevän tuomioistuimen toimialueella.

23 Jotta tähän kysymykseen voitaisiin vastata, heti aluksi on muistutettava, että asetuksen säännöksiä on tulkittava itsenäisesti käyttäen perustana sen järjestelmää ja tavoitteita (asia C-228/11, Melzer, tuomio 16.5.2013, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

24 Asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa säädetystä perusperiaatteesta, jonka mukaan toimivaltaisia ovat sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jonka alueella vastaajalla on kotipaikka, poiketen asetuksen II luvun 2 jaksossa on säädetty eräistä erityisistä toimivaltaperusteista, joiden joukossa on kyseisen asetuksen 5 artiklan 3 alakohdassa määrätty toimivaltaperuste (em. asia Melzer, tuomion 23 kohta).

25 Sen paikkakunnan tuomioistuinten toimivallan, missä vahinko sattui tai saattaa sattua, osalta on kyse erityistä toimivaltaa koskevasta säännöstä, joten sitä on tulkittava suppeasti eikä sen voida tulkita koskevan muita kuin asetuksessa nimenomaisesti tarkoitettuja tilanteita (em. asia Melzer, tuomion 24 kohta).

26 On myös syytä muistuttaa, että asetuksen 5 artiklan 3 alakohdassa olevalla ilmaisulla ”paikkakunta, missä vahinko sattui tai saattaa sattua” tarkoitetaan yhtä hyvin vahingon ilmenemispaikkaa kuin paikkaa, jossa tämän vahingon aiheuttanut syy-yhteydessä oleva tapahtuma on sattunut, joten vastaajaa vastaan voidaan kantajan valinnan mukaan nostaa kanne jommankumman paikkakunnan tuomioistuimessa (em. asia Melzer, tuomion 25 kohta).

27 Tältä osin oikeuskäytännössä on vakiintuneesti todettu, että asetuksen 5 artiklan 3 alakohdassa säädetty toimivaltaa koskeva sääntö perustuu riita-asian ja sen paikkakunnan tuomioistuimen, missä vahinko sattui tai saattaa sattua, välisen erityisen läheisen liittymän olemassaoloon, minkä vuoksi toimivalta on hyvään lainkäyttöön ja prosessin asianmukaiseen järjestämiseen liittyvien syiden perusteella perusteltua antaa näille tuomioistuimille (em. asia Melzer, tuomion 26 kohta).

28 Koska tämän tuomion 26 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tunnustetun liittymän yksilöinnin on mahdollistettava sellaisen tuomioistuimen toimivallan vahvistaminen, joka on objektiivisesti katsoen parhaassa asemassa arvioimaan, täyttyvätkö oikeuteen haastetun henkilön vahingonkorvausvastuun edellytykset, asian kannalta merkityksellisen liittymän täytyy sijoittua sen tuomioistuimen toimialueelle, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu (ks. vastaavasti asia C-133/11, Folien Fischer ja Fofitec, tuomio 25.10.2012, 52 kohta).

29 On syytä todeta, että – toisin kuin edellä mainitussa asiassa Melzer – nyt käsiteltävänä olevassa asiassa ei ole kyse siitä, voidaanko joku niistä henkilöistä, joiden epäillään aiheuttaneen väitetyn vahingon, haastaa asiaa käsittelevään tuomioistuimeen vetoamalla liittymään siihen paikkaan, jossa tämän vahingon aiheuttanut syy-yhteydessä oleva tapahtuma on sattunut. On nimittäin kiistatonta, ettei viimeksi mainittu paikka sijaitse sen tuomioistuimen toimialueella, jonka käsiteltäväksi Pinckney on asian saattanut. Sitä vastoin herää kysymys, onko mainittu tuomioistuin toimivaltainen väitetyn vahingon ilmenemispaikan perusteella.

30 On siis syytä määrittää konkreettisesti ne asetuksen 5 artiklan 3 alakohdan edellyttämät olosuhteet, joissa tekijän taloudellisten oikeuksien loukkaamisella aiheutettu vahinko ilmenee tai saattaa ilmetä muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa vastaaja on toisintanut tekijän teoksen aineelliselle alustalle, jota välittäjä on sitten myynyt internetsivustolla, johon voidaan tutustua myös asiaa käsittelevän tuomioistuimen toimialueella.

31 Unionin tuomioistuin on jo tulkinnut asetuksen 5 artiklan 3 alakohtaa tilanteissa, joissa oli kyse internetissä tehdyistä loukkauksista, jotka tämän vuoksi saattoivat ilmetä useissa paikoissa (ks. yhdistetyt asiat C-509/09 ja C-161/10, eDate Advertising ym., tuomio 25.10.2011, Kok., s. I-10269 ja asia C-523/10, Wintersteiger, tuomio 19.4.2012).

32 Tuosta oikeuskäytännöstä ilmenee ensinnäkin, että mainitussa säännöksessä tarkoitettu vahingon ilmenemispaikka voi vaihdella aina sen mukaan, millaista oikeutta väitetään loukatun (ks. vastaavasti em. asia Wintersteiger, tuomion 21–24 kohta).

33 Toiseksi siitä ilmenee, että jotta vahinko saattaisi ilmetä tietyssä jäsenvaltiossa, sen oikeuden, jonka loukkaamiseen on vedottu, on oltava siellä suojattu (ks. em. asia Wintersteiger, tuomion 25 kohta).

34 Kolmanneksi kyseisestä oikeuskäytännöstä ilmenee, että kun vahingon ilmenemispaikkaa tämän tuomion 27 kohdassa mieliin palautettujen tavoitteiden mukaisesti yksilöitäessä määritetään, mikä tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevan asian, huomioon on otettava myös se, mikä tuomioistuin voi parhaiten arvioida, onko väitetty loukkaus tapahtunut (em. yhdistetyt asiat eDate Advertising ym., tuomion 48 kohta ja em. asia Wintersteiger, tuomion 27 kohta).

35 Unionin tuomioistuin on näiden periaatteiden nojalla internetin avulla aiheutetun vahingon ilmenemispaikkaa yksilöidessään tehnyt eron yhtäältä henkilöllisten oikeushyvien loukkaamisen ja toisaalta immateriaalioikeuksien loukkaamisen välillä.

36 Niinpä henkilö, joka katsoo internetiin ladattujen sisältöjen loukkaavan kaikissa jäsenvaltioissa suojattuja henkilöllisiä oikeushyviään, voi vahingon ilmenemisen perusteella nostaa vahingonkorvauskanteen jokaisen sellaisen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jonka alueella kyseisiin sisältöihin voidaan tai on voitu tutustua. Kyseisillä tuomioistuimilla on toimivalta ratkaista vain asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltion alueella aiheutettua vahinkoa koskevat asiat (ks. em. yhdistetyt asiat eDate Advertising ym., tuomion 52 kohta). Koska lisäksi internetiin ladattujen sisältöjen vaikutuksia tietyn henkilön henkilöllisiin oikeushyviin voidaan arvioida parhaiten sen paikan tuomioistuimessa, missä väitetyn vahingon kärsineen henkilön intressien keskus sijaitsee, hän voi valintansa mukaan saattaa aiheutuneen vahingon kokonaisuudessaan yksin kyseisen paikan tuomioistuimen käsitteltäväksi (em. yhdistetyt asiat eDate Advertising ym., tuomion 48 kohta).

37 Sellaisten immateriaalioikeuksien loukkaamista koskeva väite, joiden rekisteröintiin perustuva suoja rajoittuu rekisteröintijäsenvaltion alueeseen, on sitä vastoin esitettävä viimeksi mainitun valtion tuomioistuimissa. Rekisteröintijäsenvaltion tuomioistuimet kykenevät näet parhaiten arvioimaan, onko kyseistä oikeutta todellakin loukattu (ks. vastaavasti kansallisista tavaramerkeistä em. asia Wintersteiger, tuomion 25 ja 28 kohta).

38 On syytä tarkistaa, missä määrin edellä mainituista ennakkoratkaisuista ilmeneviä seikkoja sovelletaan tekijänoikeuksien loukkaamisiin.

39 Aivan aluksi on syytä todeta, että tekijän taloudellisiin oikeuksiin, kuten kansalliseen tavaramerkkiin liittyviin oikeuksiinkin, sovelletaan alueperiaatetta. Näitä taloudellisia oikeuksia on kuitenkin jo direktiivin 2001/29 nojallakin suojattava automaattisesti kaikissa jäsenvaltioissa, joten kussakin niistä saatetaan syyllistyä sovellettavassa aineellisessa oikeudessa tarkoitettuun loukkaukseen.

40 Tässä suhteessa on heti aluksi täsmennettävä, että kysymys yhtäältä siitä, missä olosuhteissa asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltiossa suojattua oikeutta voidaan katsoa loukatun, ja toisaalta siitä, voidaanko tämä loukkaaminen lukea vastaajan syyksi, kuuluvat toimivaltaisen tuomioistuimen suorittamaan aineelliseen tutkimiseen (ks. vastaavasti em. asia Wintersteiger, tuomion 26 kohta).

41 Vaiheessa, jossa tutkitaan, onko tuomioistuin toimivaltainen ratkaisemaan vahingonkorvauskanteen, asetuksen 5 artiklan 3 alakohdassa tarkoitetun vahingon ilmenemispaikan yksilöinti ei saa riippua sellaisista kyseiselle aineelliselle tutkimiselle ominaisista perusteista, joita tässä säännöksessä ei ole mainittu. Siinä säädetty ainoa edellytys on näet se, että vahinko on sattunut tai se saattaa sattua.

42 Päinvastoin kuin asetuksen 15 artiklan 1 kohdan c alakohdassa, jota on tulkittu yhdistetyissä asioissa C-585/08 ja C-144/09, Pammer ja Hotel Alpenhof, 7.12.2010 annetussa tuomiossa (Kok., s. I-12527), kyseisen asetuksen 5 artiklan 3 alakohdassa ei muun muassa vaadita, että kyseinen toiminta olisi ”suunnattu” asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltioon.

43 Tästä seuraa, että tekijän taloudellisen oikeuden loukkaamisen osalta asiaa käsittelevällä tuomioistuimella on toimivalta ratkaista sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskeva kanne, kun jäsenvaltio, jonka alueella kyseinen tuomioistuin sijaitsee, suojelee niitä taloudellisia oikeuksia, joihin kantaja on vedonnut, ja kun vahinko saattaa ilmetä kyseisen tuomioistuimen toimialueella.

44 Pääasiassa kyseessä olevissa olosuhteissa vahingonvaaran aiheuttaa muun muassa se, että sen teoksen toisinto, johon kantajan vetoamat oikeudet liittyvät, on mahdollista hankkia internetsivustolta, johon voidaan tutustua asiaa käsittelevän tuomioistuimen toimialueella.

45 Kun asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltion myöntämä suoja on voimassa vain kyseisen jäsenvaltion alueella, asiaa käsittelevä tuomioistuin on sitä vastoin toimivaltainen ratkaisemaan vain sijaintijäsenvaltionsa alueella aiheutunutta vahinkoa koskevat asiat.

46 Jos nimittäin kyseinen tuomioistuin olisi toimivaltainen ratkaisemaan muiden jäsenvaltioiden alueella aiheutunutta vahinkoa koskevat asiat, se asettuisi noiden jäsenvaltioiden tuomioistuinten tilalle, vaikka kukin viimeksi mainituista on asetuksen 5 artiklan 3 alakohdan ja alueperiaatteen mukaan lähtökohtaisesti toimivaltainen ratkaisemaan sijaintijäsenvaltionsa alueella aiheutunutta vahinkoa koskevat asiat ja vaikka kukin niistä kykenee paremmin yhtäältä arvioimaan, onko kyseisen jäsenvaltion takaamia tekijän taloudellisia oikeuksia todellakin loukattu, ja toisaalta määrittämään, minkälaista vahinkoa on aiheutettu.

47 Edellä esitetyn nojalla esitettyihin kysymyksiin on vastattava siten, että asetuksen 5 artiklan 3 alakohtaa on tulkittava niin, että kun asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltiossa suojattuja tekijän taloudellisia oikeuksia väitetään loukatun, kyseinen tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan vahingonkorvauskanteen, jonka tekijä on nostanut toiseen jäsenvaltioon sijoittautunutta sellaista yhtiötä vastaan, joka on tuossa toisessa jäsenvaltiossa toisintanut kyseisen teoksen aineelliselle alustalle, jota kolmanteen jäsenvaltioon sijoittautuneet yhtiöt ovat sitten myyneet sellaisella internetsivustolla, johon voidaan tutustua myös asiaa käsittelevän tuomioistuimen toimialueella. Asiaa käsittelevä tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan vain sijaintijäsenvaltionsa alueella aiheutunutta vahinkoa koskevat asiat.

Oikeudenkäyntikulut

48 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 5 artiklan 3 alakohtaa on tulkittava niin, että kun asiaa käsittelevän tuomioistuimen jäsenvaltiossa suojattuja tekijän taloudellisia oikeuksia väitetään loukatun, kyseinen tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan vahingonkorvauskanteen, jonka tekijä on nostanut toiseen jäsenvaltioon sijoittautunutta sellaista yhtiötä vastaan, joka on tuossa toisessa jäsenvaltiossa toisintanut kyseisen teoksen aineelliselle alustalle, jota kolmanteen jäsenvaltioon sijoittautuneet yhtiöt ovat sitten myyneet sellaisella internetsivustolla, johon voidaan tutustua myös asiaa käsittelevän tuomioistuimen toimialueella. Asiaa käsittelevä tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan vain sijaintijäsenvaltionsa alueella aiheutunutta vahinkoa koskevat asiat.

Allekirjoitukset